

KTH
Matematik
Lars Filipsson

**Facit till
Några uppgifter att träna på inför Lappskrivning 2**

5B1121 Matematik Baskurs

1. Bestäm definitionsmängd och värdemängd till funktionen
 $f(x) = \sqrt{2 + 3x}$. Avgör om f är inverterbar och bestäm i så fall inversen.

Svar: Definitionsmängden är alla x som är större än eller lika med $-2/3$. Funktionen är inverterbar och inversen är $f^{-1}(x) = (x^2 - 2)/3$, $x \geq 0$.

2. Bestäm definitionsmängd och värdemängd till funktionen
 $f(x) = \sqrt{\ln(5x - 3x^2)}$. Avgör om f är inverterbar och bestäm i så fall inversen.

Svar: Definitionsmängd: alla x som uppfyller $(5 - \sqrt{13})/6 \leq x \leq (5 + \sqrt{13})/6$. Invers saknas (olika x kan ge samma funktionsvärde).

3. Du får veta följande om en funktion f : $D_f = \mathbf{R}$, $V_f = \mathbf{R}$, f är inverterbar och $f(3) = 2$. Beräkna $f^{-1}(2)$.

Svar: 3

4. Vilka av nedanstående påståenden är sanna?
 $\ln e^{\ln 3} = 3$
 $\ln e^{\sin^2 x} + \ln e^{\cos^2 x} = 1$, för alla reella tal x
 $e^{2x} = (e^x)^2$ för alla tal x
 $\ln ab - \ln b = \ln a$ för alla positiva reella tal a, b
 $\ln \frac{a}{b} + \ln \frac{b}{a} = 0$ för alla positiva reella tal a, b .

falskt, sant, falskt, sant, sant

5. Beräkna $\cos\left(\frac{4711\pi}{3}\right)$.

Svar: $1/2$

6. Finn alla reella tal x som löser ekvationen $\cos x = \frac{1}{2}$.

Svar: $x = \pm\pi/3 + n2\pi$, n godtyckligt heltal.

7. Finn alla reella tal x som löser ekvationen $\sin x = \frac{1}{2}$.

Svar: $x = \pi/6 + n2\pi$, n godtyckligt heltal eller $x = 5\pi/6 + n2\pi$, n godtyckligt heltal.

8. Finn alla reella tal x som löser ekvationen $\cos(4x + \frac{\pi}{3}) = \cos(-\frac{32\pi}{3})$.

Svar: $x = \pi/12 + n\pi/2$, n godtyckligt heltal eller $x = \pi/4 + n\pi/2$, n godtyckligt heltal.

9. Utgå från formeln $\cos(u - v) = \cos u \cos v + \sin u \sin v$ och härled formeln $\sin^2 v = (1 - \cos 2v)/2$.

10. Låt $z = \sqrt{3} + i$. Skriv z på polär form och beräkna sedan z^{10} och $1/z^4$. Svaren ska ges på formen $a + ib$.

Svar: $z = 2e^{i\pi/6}$ och $z^{10} = 1024e^{10i\pi/6} = 512 - 512\sqrt{3}i$ och $1/z^4 = -1/32 - (\sqrt{3}/32)i$

11. Om z är som i föregående uppgift och $w = 2i$, vad är realdelen av w^9/z^7 ?

Svar: -2

12. Finn alla reella tal x som löser ekvationen $\ln x + \ln(x + 1) = \ln(x + 2)$.

$x = \sqrt{2}$ (ej minus!)

13. Finn alla reella tal x som löser ekvationen $e^x + e^{x/2} = 1$.

Svar: $x = \ln((3 - \sqrt{5})/2)$

14. Förenkla så långt som möjligt uttrycket $\frac{(2^{1/6})^2(\sqrt{8})^3}{2^{1/4}\sqrt{32}}$.

Svar: $2^{25/12}$

15. Bestäm definitionsmängd och värdemängd till funktionen
 $g(x) = \sqrt{1 - \sqrt{2 - x}}$.

Svar: $D_f = \{x \in \mathbf{R}; 1 \leq x \leq 2\}$ och $V_f = \{x \in \mathbf{R}; 0 \leq x \leq 1\}$

16. För vilka reella tal a, b är det sant att $a^{\ln b} = b^{\ln a}$?

Svar: För alla positiva reella a och b .

17. Bestäm $\cos v$ och $\tan v$ om $\pi/2 < v < \pi$ och $\sin v = 1/7$.

Svar: $\cos v = -\sqrt{48}/7$ och $\tan v = -1/\sqrt{48}$

18. Bestäm $\cos x$ om $\sin^2 x = 1/3$ och $\pi/2 < x < \pi$.

Svar: $-\sqrt{2/3}$

19. Skriv upp exakt fem olika lösningar till ekvationen $\sin 3x = -1/\sqrt{2}$.

Svar: Välj till exempel fem av lösningarna $x = -\pi/12 + k2\pi/3$, k heltal (det finns ännu fler). Dvs sätt in fem olika specifika heltal istället för k .

20. Lös ekvationen $\sin 2x = \cos x$.

Svar: $x = \pi/2 + k\pi$, k heltal, eller $x = \pi/6 + k2\pi$, k heltal, eller $x = 5\pi/6 + k2\pi$, k heltal

21. Bestäm det största och det minsta värde som uttrycket $a \cos x + b \sin x$ kan ta. Svaret kommer förstås att innehålla de reella talen a och b .

Svar: $\sqrt{a^2 + b^2}$ är största och $-\sqrt{a^2 + b^2}$ är minsta värdet.